

който, въ началото на своето царуване, достигна Славния Вашъ родител, Императоръ Николай, който прѣдписа на Портата миръ въ Одринъ, Отъ блѣсака на подвигите и побѣдите на твоите войски нека да се затъни мѣсецъ и да заблести, като слънцето, Христовия кръстъ“. Слѣдъ това, Императора и свитата му се качиха на конетъ.

Царя даде знакъ, че ще говори.

Въдвори се мъртва тишина, такава тишина, щото, ако човекъ си затвореше очите, неволно би си помислилъ, че се намира въ нѣкоя пустиня, гдѣто наоколо му не се намира нито едно живо сѫщество. Даже конетъ, тѣзи благородни животни, като че чувствуваха важността и тържествеността на минутата и стояха мирно. Съ напрѣгнато внимание и съ силно биение на сърдцето окръжавшите Императора очакваха да чуятъ думата му. Най-послѣ ето Царя се повдигна на стрѣмената и съ остряя си погледъ прониза окръжавшите го; но сега веселата усмивка бѣше изчезнала отъ лицето му; напротивъ, забѣлѣзваше се угроженостъ, замисленостъ и тревога. Съ растреперенъ гласъ, гласъ, който идеше отъ дѣлбочината на сърдцето му, Императора започна да говори.

Рѣчта му, бѣше ясна и прочувствувана. Между другото, Той повтори казаното въ манифesta, че всичките му старания, да се избѣгне кръвопролитието останали напразни и за туй, за запазване честта на русското оръжие и достолѣтието на Русия, Той обявява война на Турция за защита на поробените славяни. — Гласът на Императора въ края на рѣчта започна да се прѣкъсва, а когато произнесе думите: „обявявамъ война на Турция“, Той истерически заплака. Сълзитъ, като порой бликнаха изъ очите му и оросяваха посрѣдените му мустаци. Царя се силеше още да говори, но отъ силно вълнение и отъ сълзи неможа да продължи. Окръжавшите Царя офицери бѣха трогнати отъ рѣчта му: очите на всичките се прѣпълниха съ сълзи и между тѣхъ се чуваха хълцания. Чувството, което бѣше обхванало, както Царя, тѣй сѫщо и офицерите се продължи, обаче само минута. Свѣршека на Царската рѣч се посрѣща отъ офицерите съ нови „ура“, които, като се подзеха отъ войниците отъ дѣсния и лѣвия флангове, понеже войските бѣха построени „покоемъ“, като ехо се разнесоха татъкъ далеко къмъ центра. Но не само Царя, офицерите и войниците проливаха сълзи отъ умиление, не само войниците